

Proloog

Er waren Thomas Berg de afgelopen weken een paar verschrikkelijke dingen overkomen – en heus niet alleen de moord op zijn bovenbuur Wilfried Verberckmoes die hij meer als een vriend beschouwde dan als zijn huisbaas.

Berg had het heden altijd gezien als een optelsom van gebeurtenissen uit het verleden, maar hij had nooit eerder ondervonden dat alles – tot het kleinste detail toe – op je conto werd geschreven en vroeg of laat in rekening werd gebracht, anders had hij wel eerder begrepen wat er aan de hand was en misschien het leven kunnen redden van enkele mensen die hem dierbaar waren.

Tot die conclusie kwam hij pas later, toen het onheil al was geschied, en hij met zo'n verlamdend gevoel van mislukking achterbleef dat hij zich afvroeg of het niet beter was geweest dat de dader zijn zin had gekregen en hij zijn baan als hoofdinspecteur bij de Federale Politie van Leuven was kwijtgeraakt.

Op zulke ogenblikken was het goed om een vriend te hebben die je erop wees dat teleurstelling over je eigen daden een vorm van zelfcontrole was die elke rechtgeaarde mens op het juiste pad hield. Zonder dat mechanisme, had Zeebos eraan toegevoegd, was je niet meer dan een arrogante klootzak die zichzelf voor onfeilbaar hield.

Berg had lang over die woorden nagedacht. Zeebos was het hoofd van de technische recherche en doorgaans de eerste om hem tot de orde te roepen wanneer een onderzoek de verkeerde kant dreigde op te gaan, maar dit keer was Zeebos ervan overtuigd dat hem niets te verwijten viel en misschien was dat wel de belangrijkste reden waarom Berg na afloop van deze gruwelijke geschiedenis zijn ontslag niet had ingediend zoals hij eerst van plan was geweest.

Dat laatste had onder meer te maken met het gevoel dat hij veel te luchtig was voorbijgegaan aan een van de basisprincipes van zijn beroep. Wie voortdurend andere mensen moet doorgronden om erachter te komen of ze al dan niet in staat zijn om een moord te plegen, kan maar beter het devies ter harte nemen dat eertijds op de muur van de tempel in Delphi stond: Ken uzelf – omdat daarmee nu eenmaal elk begrijpen van de wereld begint.

Zo wist Berg heel goed van zichzelf dat hij een zwak had voor vrouwen, iets wat hij nooit als een tekortkoming had beschouwd, hoewel het woord dat leek te suggereren. In deze zaak echter had uitgerekend dat deel van zijn persoonlijkheid zo'n doorslaggevende rol gespeeld dat hij zich verplicht voelde om zijn mening te herzien.

Ieder mens was natuurlijk wie hij was, met zijn goede en slechte eigenschappen, en niemand was in staat om daar veel aan te veranderen, zodat het geen zin had om jezelf op dat vlak verwijten te maken. Aan de andere kant viel het niet te ontkennen dat zijn belangstelling voor vrouwen hem eerder al parten had gespeeld en ook op dat punt was Zeebos het volmondig met hem eens.

Berg had in de loop der jaren verschillende relaties gehad, korte zowel als lange, maar het was hem maar één keer overkomen dat hij iets begonnen was met de vriendin van een

vriend. Dat was intussen meer dan twintig jaar geleden en ook al kon hij voor die misstap een aantal verzachtende omstandigheden inroepen, dan nog zat hij er tot op de dag van vandaag mee verveeld dat hij toen aan zijn verlangens had toegegeven.

Jammer genoeg vormden de gebeurtenissen van de afgelopen weken een triest bewijs dat dat gevoel niet alleen terecht was, maar ook profetisch van aard, iets waarvan hij zich nooit bewust was geweest, tot de geschiedenis een grote boog beschreef en als een boemerang in zijn nek belandde.

De vrouw om wie het ging, heette Rebecca Brouckx. Berg had haar voor het eerst ontmoet toen hij criminologie studeerde aan de universiteit van Leuven. Rebecca was op dat ogenblik twintig, hij een paar jaar ouder. Ze was het liefje van een vriend, studeerde muziek aan het Lemmensinstituut en speelde viool. In Bergs ogen was ze zonder enige twijfel de mooiste vrouw die hij tot op dat ogenblik in zijn nog jonge leven had ontmoet.

Deel 1

De aanrijding

Rebecca was blond, vlasblond, met wenkbrauwen en wimpers die dezelfde kleur hadden als haar haar. Dat droeg ze lang, loshangend tot op de schouders, met soms een dunne vlecht aan de linker- of rechterkant van haar gezicht, waardoor er een soort van onevenwicht ontstond dat de aandacht een beetje afleidde van haar prachtige ogen die Berg in een dromerig moment eens had omschreven als puur lazuur, het typische hemelsblauw van de Provence dat kunstenaars als Vincent van Gogh in vervoering had gebracht.

Rebecca was geboren en getogen in Leuven en woonde bij haar moeder die weduwe was en het zich niet kon veroorloven om een dure studentenkamer te betalen voor haar dochter. In een stad die erom bekend stond dat cafés geen sluitingsuur hadden, hield ouderlijk toezicht een serieuze vrijheidsbeperking in, zeker voor een twintigjarige studente die een relatie had met iemand die elke dag uitging tot een gat in de nacht.

De vriend in kwestie heette Stefaan Dumoulin. Hij studeerde rechten en was de zoon van een rijke notaris uit Brussel die zijn kantoor had in Leuven. Tijdens de eerste vier jaar van zijn middelbare studies had Stefaan zich een reputatie verworven van onhandelbare scholier, spijbelaar en zittenblijver. Hij was heel intelligent, maar voerde geen klap uit. Hij kon bijzonder charmant zijn, maar gaf er de voorkeur aan om zijn leerkrachten het bloed vanonder de nagels te halen. Hij werd nooit op heterdaad betrapt, maar het was een publiek geheim dat hij wiet verhandelde op het schoolplein.

Ten einde raad, na een eindeloze reeks conflicten met leerkrachten, coördinatoren en studiebegeleiders, besloten zijn ouders om hem van school te doen veranderen, weg uit Brussel, weg van die ene vriend onder wiens invloed hij met drugs in aanraking was gekomen. Vanaf dat ogenblik nam zijn vader hem elke ochtend met de auto mee naar Leuven en zette hem voor de schoolpoort af in de hoop dat zijn zoon op die manier eindelijk van koers zou veranderen en zijn leven zou beteren.

De bedoeling was goed, maar het was lood om oud ijzer. Stefaan bleef wie hij was, studeerde niet of nauwelijks, trok tijdens het weekend nog altijd met dezelfde vriend op en had waarschijnlijk nooit zijn middelbare studies afgemaakt als hij op een dag niet Rebecca Brouckx had ontmoet die op dezelfde school zat als hij, zij het een jaar lager. Het was – zoals dat zo mooi heet – liefde op het eerste gezicht. Stefaan zat op dat ogenblik in het laatste jaar en stevende regelrecht op een faliekant eindrapport af, toen hij in de maand april Rebecca leerde kennen in een café op de Oude Markt. Het mooie, frêle meisje had een onverwachte uitwerking op de weerbarstige scholier die meteen tot over zijn oren verliefd werd en van de weeromstuit zijn onhandelbare gedrag liet varen en zelfs begon te studeren, niet uit interesse, maar omdat hij het zijn vriendinnetje had beloofd en met haar een weddenschap was aangegaan dat hij als primus van de klas zou eindigen, iets wat hem tot verbazing van zowel zijn ouders als het voltallige lerarenkorps nog lukte ook.

Rebecca van haar kant had nooit eerder iemand als Stefaan ontmoet en viel als een blok voor zijn charme, zijn knappe uiterlijk, zijn intelligentie en vooral: zijn reputatie van eigenzinnige en onbuigzame eenling die lak had aan het hele schoolstelsel en alleen deed waar hij zin in had.

Misschien was het net dat wat zo'n onweerstaanbare aan-

trekkingskracht op haar uitoefende: het feit dat Stefaan in alles het tegenovergestelde was van haar en uit een milieu kwam dat zoveel onconventioneler was dan het hare. Terwijl zij zuinig was opgevoed, kreeg Stefaan meer geld van zijn ouders dan goed voor hem was. Terwijl zij altijd rekening hield met de mening en de gevoelens van haar moeder, liet Stefaan zich door niemand de wet voorschrijven en trok hij zich geen barst aan van ouderlijk gezag. Terwijl Rebecca muzikaal begaafd was en beleefd in de omgang, had Stefaan geen enkele belangstelling voor klassieke muziek en gedroeg hij zich meestal onhebbelijk, zelfs op het onbeleefde af, zij het nooit wanneer Rebecca erbij was. In haar gezelschap was hij voorkomend en galant, dronk weinig of niets en had geen oog voor andere vrouwen.

Tegen Berg zei hij een paar jaar later dat Rebecca over de merkwaardige gave beschikte om het beste in hem naar boven te halen en daarvan was Berg dikwijls genoeg getuige geweest, al had hij het even vaak meegemaakt dat Stefaan schrikbarend snel in zijn gewone gedrag verviel wanneer Rebecca niet in de buurt was. In zulke situaties kreeg zijn donkere kant opnieuw de bovenhand en leek hij haar bestaan zelfs vergeten te zijn.

Berg had Stefaan leren kennen tijdens zijn laatste jaar criminologie. Omdat hij eerst twee jaar theologie had gestudeerd, was hij op dat ogenblik drieëntwintig, een jaar ouder dan Stefaan. Het was begin oktober, het nieuwe academiejaar was net van start gegaan. Berg woonde in de Vlamingenstraat, op de eerste verdieping van een oud herenhuis dat helemaal aan studenten was verhuurd. Zijn kamer was ruim, had een hoog plafond en een erker aan de straatkant waarvan de vensterbanken vol stonden met orchideeën. Het waren er een twintigtal, de laatste overlevenden van zijn moeders verzameling die hij had gered uit de handen van zijn vader die na de dood van zijn

vrouw de planten compleet had verwaarloosd. Omdat Berg de aanslepende massacre niet meer kon aanzien, had hij zich het lot van de overgebleven exemplaren aangetrokken, een initiatief dat levenslange gevolgen zou hebben, al was hij zich daar op dat ogenblik nog niet van bewust.

Op een avond werd er op zijn deur geklopt. De jongeman op de gang stelde zich voor als Stefaan Dumoulin, zijn nieuwe bovenbuur. Hij was ongeveer even groot als Berg, had donker haar en bruine ogen en een gezicht waarvan zelfs mannen moesten toegeven dat het uitzonderlijk knap was. Maar het opvallendste aan hem was zijn nonchalante houding en zijn zelfverzekerde manier van doen die, samen met de dure merkkledij die hij droeg, deden vermoeden dat hij uit een welgestelde familie kwam en het gewoon was dat het leven hem van jongs af aan op een presenteerblaadje was aangeboden.

‘Ik kom zeggen dat ik vanavond een feestje geef,’ zei hij op die achteloze toon van hem die het midden hield tussen lucht hartigheid en onverschilligheid. ‘Het wordt luid.’

‘Geen probleem,’ antwoordde Berg. ‘Ik ga vanavond schaken bij een vriend.’

‘Het wordt niet alleen luid, ook laat.’

‘Bedankt voor de waarschuwing. Ik zal oordopjes indoen.’

‘Als die niet helpen, kom het dan zeggen.’

‘Doe ik.’

‘Of nog beter, kom iets drinken. Dan kunnen we elkaar gelijk leren kennen.’

Berg twijfelde.

‘Ik heb morgenochtend om negen uur college.’

Zijn bovenbuur keek alsof dat absoluut niets ter zake deed.

‘Een college dat ik echt niet kan missen,’ voelde Berg zich verplicht om uit te leggen.

‘Nu ja, je ziet maar.’

Stefaan draaide zich om en liep zonder verder woord de trap op. Terwijl Berg zijn deur dichtdeed, overviel hem het vreemde gevoel dat hij met de beste wil van de wereld niet kon verklaren waarom hij de ander meteen sympathiek had gevonden, terwijl daar toch geen enkele reden toe bestond. Pas later zou hij erachter komen dat Stefaan dat effect op de meeste mensen had, tot ze hem beter leerden kennen en aanstoot namen aan de vanzelfsprekendheid waarmee hij hun vriendschap in ontvangst nam zonder daar ooit iets voor in de plaats te stellen. Naast zijn jeugdvriend uit Brussel was Berg zowat de enige voor wie Stefaan op dat vlak een uitzondering maakte. Het waarom daarvan was Berg altijd een raadsel gebleven, al had het waarschijnlijk te maken met de manier waarop Stefaans eerste feestje in de Vlamingenstraat was geëindigd.

Toen Berg die avond omstreeks middernacht thuiskwam, had hij nog maar één stap in de gang gezet of loeiharde heavy metal-muziek kwam als een lawine van de tweede verdieping naar beneden gedonderd. Verbouwereerd liep hij tegen de geluidsgolven in naar boven. Het lawaai werd met elke trede luider en beukte met zoveel kracht tegen de muren van de trappenhal dat het leek alsof het hele huis was veranderd in een discotheek.

Hij ging zijn kamer in. Binnen kreunde het plafond onder het geweld van op en neer springende mensen en de meubelen op de houten vloer deinden mee met de trillingen die van boven kwamen en zich via de muren over de andere verdiepingen verspreidden.

Berg liep zijn kamer meteen weer uit, vastbesloten om er bij zijn bovenbuur op aan te dringen de muziek wat zachter te zetten. Om de bocht van de trap zaten overal lachende en drinkende mensen op de treden. Hij moest tussen hen door naar

boven slalommen, erop lettend dat hij geen glazen, bier- of wijnflessen omverliep.

Ook de gang op de tweede verdieping stond vol gasten. Berg herkende verschillende van zijn huisgenoten die op de uitnodiging van hun nieuwe buurman waren ingegaan. Hij baande zich een weg naar Stefaans kamer waarvan de deur wijd openstond. Van zo dichtbij was de muziek oorverdovend. Binnen brandde nauwelijks licht en hing een zware lucht van alcohol, nicotine en marihuana. Een groepje mensen stond in het midden van de kamer te dansen hoewel daar nauwelijks plaats voor was.

Berg wrong zich door de massa heen op zoek naar zijn bovenbuur. Al de meubelen, merkte hij, waren tegen de muren geschoven, ook Stefaans bed waarop enkele stelletjes zaten te vrijen. Iemand botste tegen hem aan en hij kreeg een gulp wijn over zijn mouw. Een verwensing mompelend schoof hij voetje voor voetje verder, tot hij in het schemerduister Stefaan ontwaarde. Hij zat in een fauteuil bij het raam met op zijn schoot een Indisch meisje dat hem hartstochtelijk kuste.

Berg liep naar hem toe en tikte hem op de schouder. Stefaan keek op, herkende zijn buurman en zei iets wat door het lawaai onverstaanbaar was. Berg boog zich voorover en riep dat de muziek te hard stond. Stefaan haalde in een hulpeloos gebaar zijn schouders op en brulde terug dat hij het niet had begrepen.

Het Indische meisje wierp Berg intussen een verongelijkt blik toe. Stefaan beduidde haar op te staan, wat ze met duidelijke tegenzin deed. Hij nam zijn buurman bij de arm naar het bureau dat vol stond met flessen, schonk ongevraagd een glas in en duwde hem dat in de hand. Het was whisky, rook Berg.

Stefaan hield hem de fles voor en wees naar het etiket. Er stond: *DALWHINNIE – Highland Single Malt Scotch Whisky – 15 Years Old.*

‘Thuis gejat!’ riep Stefaan in zijn oor. ‘Mijn vader is een kenner. Proef eens.’

‘Liever niet. Ik...’

‘Komaan, proef eens.’

Tegen heug en meug zette Berg het glas aan zijn lippen. Het was de beste whisky die hij ooit had gedronken.

‘En?’

‘Lekker. Heel lekker.’

Stefaan glunderde alsof hij het goedje zelf had gedistilleerd. Nog voor Berg het kon verhinderen kreeg hij een nieuwe scheut in zijn glas. Het Indische meisje was bij hen komen staan en ging aan Stefaans nek hangen. Die negeerde haar en schonk zichzelf ook een whisky in. Berg deed een nieuwe poging:

‘Ik kwam vragen om de muziek...’

Midden in zijn draaide Stefaan een kwartslag en brulde:

‘Nico, zet die muziek wat stiller!’

Het volume ging onmiddellijk naar beneden. Het lawaai was nog altijd ondraaglijk, maar je kon elkaar tenminste verstaan.

‘Fijn dat je gekomen bent,’ zei Stefaan.

‘Ik kwam eigenlijk vragen om de muziek wat zachter te zetten.’

Stefaan ging niet op de opmerking in. Hij gaf het Indische meisje een vluchtige kus op haar mond en zei:

‘Vraag Nico een joint voor mij.’

Hij richtte zich tot Berg.

‘Jij ook?’

‘Nee, dank je.’

‘Het is prima spul. Nico heeft alleen het beste van het beste.’

‘Zoals de whisky?’ glimlachte Berg.

‘Blij dat je hem lekker vindt. Ben je een liefhebber?’

‘Niet echt. Ik hou meer van wijn.’

‘Franse?’

‘Bij voorkeur.’

‘Mijn vader heeft een uitstekende wijnkelder,’ zei Stefaan. ‘Hij is er zo trots op dat het ronduit gênant is.’

Berg volgde het Indische meisje met de ogen. Ze liep naar een jongeman met halflang, sluit haar die met zijn rug tegen de muur stond te roken en riep hem iets in het oor. Het gevraagde kwam onmiddellijk tevoorschijn uit de binnenzak van het opzichtige, glanzende jasje dat hij droeg.

Stefaan zag hem kijken.

‘Mooi, hé.’

Berg begreep dat hij het over het meisje had.

‘Is ze je vriendin?’

De vraag was blijkbaar amusant. Stefaan grinnikte.

‘Je brengt me op een idee. Mijn vader krijgt een rolberoerte als ik met haar thuiskom.’

Op dat ogenblik ontstond er opschudding bij de deur. Berg keek over zijn schouder en zag hoe twee politiemannen zich een weg baanden doorheen het gewriemel op de dansvloer en rechtstreeks op de muziekinstallatie afstevenden waar een discussie ontstond met het Indische meisje en met de jongeman die Nico heette. Berg hoopte in hun plaats dat de agenten hen niet zouden fouilleren.

Stefaan aarzelde geen moment en liep naar hen toe. Berg ging hem achterna.

‘Wat is het probleem?’ hoorde hij zijn bovenbuur over het kabaal heen vragen.

De oudste agent draaide zich om. Er verscheen een vals lachje op zijn gezicht.

‘Kijk eens aan,’ smaalde hij. ‘Wie we daar hebben: Stefaan Dumoulin. Waarom verbaast me dat niet?’

‘Ik veronderstel dat de vraag retorisch is bedoeld,’ zei Stefaan. ‘Als je tenminste begrijpt wat dat wil zeggen.’

Het klonk zo neerbuigend dat het zijn effect niet miste. De ogen van de agent kregen iets dreigends, maar nog voor hij kon reageren, vroeg Stefaan opnieuw wat het probleem was.

‘Er zijn klachten geweest,’ baste de politieman. ‘De muziek staat te hard.’

‘Klachten van wie?’

‘Van de burens, Dumoulin. Van wie anders?’

‘Kan niet. Ik heb al mijn burens uitgenodigd.’

Berg merkte dat de agent zich almaar meer opwond. Voor hij goed en wel beseftte wat hij deed, zei hij:

‘Dat klopt. Ik ben daar het levende bewijs van.’

Het was als grap bedoeld, maar de agent kon er niet om lachen.

‘Bemoei je er niet mee, ventje!’ siste hij en hij priemde met zijn vinger zo hard tegen Bergs borst dat het pijn deed.

In een reflex duwde Berg de hand van de agent weg.

Wat er vervolgens gebeurde, verliep zo snel dat hij achteraf onmogelijk kon beschrijven hoe alles in z’n werk was gegaan, maar het resultaat was dat er een schermutseling ontstond bij de muziekinstallatie en dat hij even later met Stefaan in een politiecombi zat, op weg naar zijn eerste nacht in de cel.

Volgens het politierapport waren Stefaan en hij handtastelijk geworden en hadden de agenten zich bedreigd gevoeld, maar na overleg met de advocaat van de familie Dumoulin werd de zaak de volgende ochtend in der minne geschikt en werd er geen klacht ingediend, waarschijnlijk omdat de commissaris maar al te goed wist dat zijn mannen veel te ijverig te werk waren gegaan.

Geslapen had Berg die nacht niet. Hij en Stefaan hadden

urenlang gepraat, over de meest diverse onderwerpen, en tot Bergs verbazing was zijn celgenoot zo'n onderhoudende gesprekspartner dat de tijd was voorbijgevlogen.

Achteraf bekeken was het de vreemdste manier waarop Berg ooit iemand had leren kennen en tijdens die nacht in de cel was de basis gelegd van wat zou uitgroeien tot een intense, zij het korte vriendschap. Aangezien beide jongemannen nauwelijks iets gemeen hadden, was het hoe of waarom van die plotsse kameraadschap niet duidelijk, maar op die leeftijd speelt zoiets zelden een rol. Misschien had het te maken met het feit dat ze zich alle twee de dupe voelden van politionele willekeur en zorgde die gedeelde slachtofferrol voor een band die er anders nooit was geweest.

Berg voelde wel instinctief aan dat Stefaan iets destructiefs en gevaarlijks in zich had, maar aan de andere kant maakte net dat hem interessant, zeker wanneer hij hem vergeleek met Alex, zijn andere vriend, die hij op theologie had leren kennen en die een modelstudent was voor wie een partijtje schaak zowat het opwindendste was dat hij tijdens de hele week meemaakte.

Twee dagen na hun gezamenlijke nacht in het politiebureau, toen Berg op een avond thuiskwam, stond er voor de deur van zijn kamer een kistje wijn met zes flessen Saint-Emilion Grand Cru. Op het houten deksel had Stefaan met een zwarte viltstift geschreven: VOOR HET ONGEMAK. LAAT HET JE SMAKEN.

De wijn was excellent en Berg had van elke fles genoten, ook al vermoedde hij dat Stefaan het kistje – net als de whisky – uit de kelder van zijn vader had gejat.

Op zondagochtend reserveerde Berg meestal twee volle uren voor het verzorgen van zijn orchideeën. De gedecimeerde verzameling van zijn moeder was over de jaren heen uitgegroeid tot een collectie van bijna honderd stuks die de hele glazen uitbouw van de keuken vulde. De zeshoekige wintertuin lag op het noorden, ideaal dus, en was indertijd de belangrijkste reden geweest waarom Berg het appartement had gehuurd na zijn overplaatsing van Brussel naar Leuven.

Het kostte meer tijd en moeite dan anders om de planten te benevelen en water te geven omdat hij gehinderd werd door het verband om zijn linkerarm en bepaalde bewegingen nog altijd pijn deden. Acht dagen geleden, op zaterdagavond 30 april, toen hij omstreeks kwart voor acht de Tiensestraat vlak bij de ringweg overstak, had een auto hem van achteren aangereden. Berg had net op tijd het geluid van de motor gehoord en was opzij gesprongen, zodat de wagen hem niet vol raakte, maar de zijspiegel trof hem ter hoogte van zijn rechternier. Door de snelheid van het voertuig werd hij vooruit gekatapulteerd, smakte een paar meter verder tegen het asfalt en kwam op zijn linkerelleboog terecht. De pijn boorde als een lanssteek in zijn arm en was zo scherp dat hij het uitschreeuwde.

Enkele voorbijgangers kwamen aangerend en wilden hem overeind helpen, maar hij riep dat ze zijn linkerarm niet mochten aanraken. Met de hulp van twee mannen slaagde hij erin op te staan. Het duizelde hem en even vreesde hij dat hij moest overgeven. Iemand hield hem voor de zekerheid bij zijn goede